

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro.} 2.

4. Stycznia 1822.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Naynowsze wiadomości z Hiszpanii umieszczone w gazetach Francuzkich, niewątpią, iż w tym kraju bliskiem jest wybuchnienie nowey i straszney katastrofy. Dziennik Paryżki zawiera list z Irunu z d. 7. Grudnia, gdzie wyrażono: »Wszystkie wiadomości, odebrane tego poranku z wewnątrz kraju potwierdzają niestety obawy, iakich się rozumnniejsza część Narodu oddawna spodziewała. Związkowi w Andaluzyi, szerzą się na wszystkie strony. Odbieramy właśnie teraz nadzwyczajną gazetę z Korunny; donosi ona, że ta prowincya (Gallicya) powstała zupełnie przeciwko Rządowi Króla. Zmuszono także naczelnika politycznego, przerwać związki z Ministeryium; ponawiają nawet wieść, że korpus woyska, na którego czele jest złożony przez Króla Jenerał Kapitan Espoz y Mina, ciągnie ku Madrytowi. Mina uwiadomić miał przez gońca buntowników Andaluzyi o swoich krokach i wezwał ich, aby wspólnie z nim działali. Jenerał Velasco dowódca Sewilli, sprzeciwiający się także rozkazom Króla, miał wyruszyć i zająć stanowisko nad Despennaperro (psia przepaść, w wąwozach pod Sierra Morena). — Używają wszystkiego dla ujęcia woyska; kórzystają z okolicznosci, że niestety niepłatne, niembrane i niemające żywnosci. »Będziecie mieli wszystkiego podostatkiem, mówią do nich; »zrabowanie kościołów i Serwilów wystarczy długo na wasz żołąd i utrzymanie.« — Rozchodzi się pogłoska, iż trzech Ministrów wzięło uwolnienie; iż Król przymuszony był na to zezwolić. Mowią, że Król przyjedzie jutro. Anarchiści układają sobie przy tej sposobności tysiączne projekta; pochlebiamy sobie przerazić Króla i otrzymać od niego nie tylko uwolnienie Ministrów, lecz także inne zezwolenia.«

Podług naynowszych wiadomości z Barcelony z d. 1. Grudnia, umierają tam znowu

niestety od kilku dni! Zdaie się oraz, iż zaciętość stronnictw pomiędzy pozostałymi mieszkańcami doszła do naywyższego szczytu. W klubach politycznych ieszcze zuchwalsze bywają mowy, iak w Radyxie i w Fontannie złotey. Jeden z tych klubów wydał szalone oświadczenie, w którym podnosi Riega pod obłoki a Rządowi iawnie zapowiada wojnę. Liberaliści niechęć wpuścić do miasta ani Naczelnika politycznego Zarco de Valle, ni Jenerala Kapitana Villacampa, chociaż obadwa w roku 1820 byli pierwszymi, co wspierali i dopomagali rewolucyi w Katalonii a teraz zdają się bydź onym umiarkowanymi. Naybardziej zaś zdają się rozjątrzeni przeciwko dowodcy zamku Montjuich, któregoż zowią Satellitą Tyranii.

Wielka Brytania i Irlandya.

Z Londynu d. 8. Grudnia. — Jeszcze niestałą rabunka i zabójstwa w Irlandyi. Major Collys, Kapitan Waters i wielu innych padło pod sztyletami bandytów; P. Wigglesworth idąc na koniu otrzymał lekki postrzał; pochylił się na koniu, zbocy wpadli nań i chcieli mu zadać ostatni cios; postrzegliży zaś, że się pomylili, uszli zostawiwszy go we krwi. Pochwiarz Luckock dla zniszczenia zoltey gorączki radzi chemiczne kadzenia po drogach. Główney przyczyny rozruchów w Irlandyi, szukają w tem, iż wielu znacznych dóbr posiadaczów traci swoje pieniądze zagranicą.

Gwardyje konne oczekują codziennie rozkazu do wyruszenia do Irlandyi. Ochotnicy lekkiey jazdy już na ten przypadek oświadczyli swoje usługi.

Wyspa Malta.

W d. 20. Listopada zawinęła tu Anstryjacka fregata Anstryja, z Syrakuzy. Na pokładzie oney był Jenerał Major Paolucci. Przy wnięciu do portu pozdrowiła fregata 17 wyrzutałami z dział, na co iey także w podobney liczbie odpowiedziały baterie miasta. W d. 21. w południe wysiadł Jenerał ze swoim

orszakiem na ląd, i przy tej sposobności na nowo pozdrowiony wystrzałami z baterii przyięty został ze wszelkimi honorami należącemi się jego stopniowi. Udał się natychmiast do pałacu, dla odwiedzenia zastępcy Gubernatora, który odwiedził go nawzajem w d. 12. na pokładzie fregaty *Austrya*; osada okrętu uszykowana na brzegu powitała zastępcę. Wice-Admirał Sir Graham Moore odwiedził także Jenerała Majora Paolucciego, na fregacie *Austrya*, gdzie z należnemi przyięty był honorami. Kontradmiral Ruysch, dowodzący teraz eskadrą hollenderską stojącą w porcie Malty, był także u Jenerała, który go nawzajem odwiedził, przyczem z obu stron zwyczajne zaszyły pozdrowienia.

Francya.

Znany Francuzki Kapitan Nantil, iak wiadomo głowa spisku z d. 19. Sierpnia, zbiegły po odkryciu do Hiszpanii miał wsiąść tamże na okręt wraz z wielu innymi Officerami Francuzkimi i popłynąć do Grecyi.

W Dyjonie zaszyły w teatrze rozruchy, które dały powód tamecznemu Burmistrzowi do ogłoszenia następującego zakazu: »Od dnia dzisiejszego niemoz być podczas przedstawiania sztuki żadna arya, text lub mowa powtarzana; ci, którzyby takowych po drugi raz żądali będą za burzycieli uważani i ukarani.«

Sąd Paryzki Karzący skazał na d. 8. z. m. P. Berenger na trzymiesięczne więzienie, 500 franków i zapłacenie kosztów sprawy, z powodu wielu jego poezyy obrażających religiyą i obyczaje, które niedawno kazał wyttóczyć w wielu pismach peryodycznych mianowicie, w *Minerve Francuzkiej* i innych tego rodzaju dziennikach.

Królestwo Oboiej Sycylii.

Z *Neapolu* d. 5. Grudnia. — Król Jmć raczył wyrokiem swoim z d. 30. z. m. Naczelnego dowodcę woyska Austriackiego w Królestwie Neapolitańskim Barona Frimonta mianować Xięciem Antrodoco, i uchwalił następujące rozdzadź ordery:

Kawalerowie orderu Królewskiego
St. Januaryusza.

Xiążę Antrodoco, Baron Frimont;
Jenerał Major Xiążę Hohenlohe; Xiążę
Blacas; Hrabia Wrba.

W. Krzyżę K. orderu S. Ferdynanda
i zastugi otrzymali.

Marszałek polny Filip Xiążę Hessen-

Homburski; Jenerał Major Hrabia Fiquelmont; Baron Vincent; Hrabia de la Ferronays; P. Oubril; Hrabia Truchses; Baron Ramdohr; Margrabia Caraman; Hrabia Nesselrode; Hrabia Capodistrias; Hrabia Bernstorff; Xiążę Hardenberg; Admirał Angielski Moore; Hrabia Stackelberg.

Komandorowie K. orderu S. Ferdynanda i zastugi.

P. Karol Menz, C. K. Radca legacyi i sprawujący interesa; P. Fontenay, sprawujący interessa Francuzkie; Kawaler de Viella.

Małe Krzyża K. orderu S. Ferdynanda i zastugi.

Drovault Kapitan Francuzki; Kapitan Ducret de Villeneuve; Kapitan Menovrier Defresne; P. Buchet de Chateauville.

W. Krzyżę K. orderu woyskowego di S. Giorgio della Riunione.

Xiążę Antrodoco, Baron Frimont; Marszałek polny Mohr; Marsz. pol. Hrabia Wallmoden; Marsz. pol. Hrabia Haugwitz; Marsz. pol. Baron Lederer; Jenerał Major Geppert; Jenerał Major Baron Klopstein, dowodca Messyno; Jenerał Major Baron Vilata; Marsz. pol. Xiążę Wiedrunkel; Jenerał Major Bar. Geramo; Jenerał Major Véczey, drugi dowodca w Palermie; Jenerał Major Baron Taxis; Marsz. pol. Baron Koller; Jenerał Pozzo di Borgo; Jenerał Major Margrabia Paulucci; Francuzki Kontradmiral Jacob.

Kawalerowie łaski Króleskiego orderu woyskowego di S. Giorgio della Riunione.

Fouqué, Kapitan fregatty; Serval, Kapitan fregatty; Cuers, Kapitan fregatty; Baron dall de Fromlin, Kapitan fregatty; Melieut, Kapitan fregatty; Rewroy, Kapitan fregatty.

Daley Król Jmć wydał następujący wyrok: Ferdynand I. i t. d. Maiaę wzgląd, iż Jenerał Baron Jan Frimont, Xiążę Antrodoco, Naczelnny wodz C. K. woyska swoiemi obszernemi talentami woyskowemi i natężoną działalnością przywrócił w tem Królestwie dawny porządek. Chcąc onemuż dadź dowód Nszego mocnego Królewskiego upodobania za tak ważne przez niego położone zasługi, postanowiliśmy nadadź mu dobra w wartości dwóch kroć sto dwudziestu tysięcy dukatów; uważając atoli trudność w wynalezieniu dóbr w podobnej wartości; — nakoniec zważywszy, iż byłoby

mu może dogodniej, kupić sobie takowe podług swego wyboru; postanowiliśmy, co następuje: Art. I. Przeznaczamy dla Jenerała Barona Jana Frimonta, Xięcia Antrodoco, sumnę dwadzieścia dwadziescia tysięcy dukatów jako wartość dobr, które mielismy onemu nadadź. 2. Pominiona summa 220,000 dukatów, zapisana bydź ma przez Naszego Sekretarza Stanu w Wydziale Skarbowym do Budżetu wydatków na rok 1822 i ma bydź zapłaconą począwszy od Kwietnia aż do Września wspomnianego roku. 3. Dyrektor Naszego Król. Sekretaryatu Stanu Skarbu upoważniony jest do wykonania niniejszego wyroku.« »W Neapolu d. 30. Listopada 1821.« »Ferdynand.« Dyrektor Król. Sekretaryata Skarbu: »Margrabie d'Andrea,«

Rozporządzenie Królewskie zaleca ułożyć prostą i jasną naukę chrześcianańskiej dogmatyki i moralności, aby przynajmniej dwa razy w tydzień dawano w kościołach publicznie katechizmy, że nauce tej obecnymi bydź powinny tak nauczycielki jak i uczennice, iż co szesć miesięcy odbywać się ma popis, z rozdaniem nagród i ukaraniem leniwych, że niedbale nauczycielki tracić mają swoje miejsca i że w każdej ulicy wybrany bydź powinien stróż obyczajów, który uwiadamiać ma duchownych o przekroczeniach.

Król rozporządził oprócz tego, iż dorobni ludzie, unikający obiaśnienia publicznego chrześcianańskiej dogmatyki i moralności, uważani bydź powinni za włóczęgów a duchowni niepowinni dawać ślubów tym, którzy nie znają należycie obowiązków jako Chrześciana i rodzice.

K r a k ó w.

Na czwartym posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiej d. 6. Grudnia z. r. Repr. Słotwiński złożył na piśmie wnioszek swój na przesztem posiedzeniu co do powiększenia Emerytury JP. Himonowskiemu i wynagrodzenia P. Boguckiego za zastępstwo Archiwisty.

Izba Prawodawcza wnioszek ten Senatowi przesłać postanowiła.

Tenże Repr. Słotwiński żądał decyzji Izby Prawodawczey na wnioszek; czyli w razie zdarzonego wakansu trzeciego Sędziogo przy Trybunale I. Instancyi obiór tegoż z kandydatów przez Zgromadzenia gminne podanych na terażniejszym Seymie dopełnionym bydź ma. — Repr. Soczyński odwołał się do wniosku Reprezentanta Hrabiego Żelińskiego na poprzednim posiedzeniu uczynionego. — Repr. Hrabin Wodzicki dowodził, iż Izbie prawodawczey służy Władza obierania Sędziów, i wniosł iż przez posuwanie się Repr. Soczyńskie-

go na Sęd. Appell. z Sęd. I. Inst. — Seym na tę posadę bez udania się do Senatu obiór dopełnić może. Repr. Kozłowski utrzymywał, iż na to potrzeba wyraźney uchwały Seymu. — Repr. Mąkowski twierdził, iż Izba prawodawcza zachowa się podług Art. 15. Konstytucyi. — Delegowany Senator Kuciński był także za możliwością obioru Sędziów.

Repr. Słotwiński wywodząc przeto wątpliwość, iaka zachodzi z zasad Art. 15. Konstytucyi i Uniwersatu przez Senat wydanego, gdy podług Art. 15. Konstytucyi wybory stosowane bydź winny do wakansu, a przytem Uniwersat służyć winien za skazówkę w obiorach Izby żądał, ażeby ta wątpliwość była wyraźnie rozstrzygnięta. — Repr. Librowski obstawał za literalnym brzmieniem Art. 15. Konstytucyi, i wnosił, że żadne tłumaczenie Konstytucyi miejsca mieć nie może, a zatem Izba prawodawcza podług wakansu obiór może uczynić.

Izba prawodawcza postanowiła przeto iednomyślnie, iż z kandydatów przez Zgromadzenia gminne podanych w ciągu niniejszego Seymu nastąpi wybór tylu Sędziów I. Instancyi, ile okaże się wakansów na ten urząd.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 29. Grudnia. — Najiaśniejszy Pan Dekretem Swym z d. 21. Listopada (3. Grudnia) r. b. raczył nayłaskawiej mianować X Xiędza Kanonika Manuskawicza, Suffraganem dyiecezyi Warszawskiej.

Z Warszawy d. 29. Grudnia. — Z powodu nieodżałowanej śmierci JW. Stanisława Hrabiego Potockiego, Prezesa Senatu, N. Cesarz Jmó raczył wynurzyć swoje uczucia w następującym liście JW. Ministra Sekretarza Stanu Ig. Sobolewskiego do JW. z Xiążąt Łubomirskich Stanisławowej Potockiej, małżonki nieboszczyka:

»Jasnie Wielmożna Hrabino!«

»Jego Cesarско-Królewska Mość dowiedziawszy się z prawdziwą boleścią o smutney stracie, która okryła żałobą i dom JWżncy Pani i publiczność, polecił mi, zapewnić Ją o szczerym żalu, którym Go napełnia, niezmierna strata, iaką kray poniósł w iednym z nayznakomitszych Urzędników, a oyczyna w iednym z nayzasłużenszych Obywateli swoich.«

»W tak dotkliwej okoliczności, nie będzie Jego Cesarско-Królewska Mość niósł JW. Pani zwyczajnych pocieszeń; wię dobrze, że będziesz JW. Pani czerpać w Boskiem ich źródle, iedne pociechy, które wzbudzić może religijne zdanie się na wyroki Opatrzności, że

ie znajdziesz w myśli, że godny Jey małżonek, że mąż tak zacny, wypłaciwszy u kresu chwalebnego zawodu swego, ostatni hołd ludzkości, znajdzie w lepszym świecie za dobro na tym uczynione zasłużoną nagrodę, i że pamięć jego, żyć będzie wiecznie w sercach ziomków, którym tak piękne wzory zostawił w dziedziectwie, i których żyźny już nagrobie jego wylane, dowodzą oddaną mu sprawiedliwość; znajdziesz pociechę w myśli, że imie jego zajmie miejsce przeznaczone mu od dawna, między temi Polakami, którzy oddali krajowi swemu najważniejsze usługi, i którzy byli ozdobą onego. Słowem, są jeszcze dla JW. Pani prawdziwe pociechy; znajdziesz ie przypominając sobie tę pobożną troskliwość, z którąś się poświęciła, w czuwaniu nad chwiejącem się zdrowiem małżonka swego, troskliwość, która iedną przedłużyć mogła życie, na usługach oyczyzny stargane.»

»Oddając hołd pamięci tego, którego straćę optakuiemy wszyscy, nie może Jego Cesarsko-Królewska Mość odmówić tym cnotom, których okazałaś tak tkliwy obraz, w czasie okrutnych doświadczeń, któremi was Niebo dotknęło.»

»Kiedy się uiszczam z danego mi przez Jego C. K. Mość polecenia, ufam, że Jątwo JW. Pani poymiesz jakim żalem sam przejęty iestem. Wszak mi go wyrażać nie trzeba. Chciey JW. Hrabino przyjąć wyrazy uszanowania, z którym mam honor byđż etc. etc.»

»Carskie Siećo d. 16. Października 1821.«
(podpisano) »Ignacy Sobolewski.«

Z Płocka d. 4. Grudnia. — Pułkownicy naszych pułków jazdy, obowiązani starać się o żywność dla koni, otrzymali, iak mówią, rozkaz, tylko na krótki czas zaopatwienia się w takową żywność, i byđż w pogotowiu do wyruszenia. (Z gaz. Prusk. Stauu.)

R o s s y i a.

Z Wilna d. 5. Grudnia v. s. — Dnia 5. Listopada o godzinie 4. z południa, w Dubossarach doznali trzęsienia ziemi, któremu towarzyszył wiatr południowy. Pierwsze uderzenie było lekkie, drugie daleko mocniejsze, od którego zadrzały sprzęty w domach, a na niektórych domach murowanych pokazały się rysy.

Ztamtąd z d. 7. t. m. — Wielcy Xiążęta Ichmość, Mikołaj Pawłowicz i Michał Pawłowicz, wyiechali ztąd zawczora do Stolicy Państwa.

T u r c y i a.

Dostrzegacz Austriacki z d. 24. Grudnia zawiera co następuje: »Doniesienia nadeszłe w d. 22. t. m. od granic Dalmacyi potwierdzają udzielone już wiadomości z Konstantynopola (zobacz Nro. 296/149. gaz. n. z r. p.) o korzyściach, które otrzymał niedawno mianowany Baszą Janiny, Churszid Basza, nad Ali Baszą. W d. 15. Listopada zdobył Churszid obadwa zamki Listarizza i La Gallia, najmocniejsze zewnętrzne warownie Janiny, i oczekują z wielkiem do prawdy podobieństwem, że Ali Basza będzie niebawem przymuszony poddać się, lub iak dawno było mniemaniem w rozpaczy położyć koniec wojnie i swojemu życiu.

Multan i Wołoszczyzna.

Z nad granic Multan d. 30. Grudnia. — Tatar przybyły na dniu 22. t. m. do Jass z Konstantynopola przywiózł Firman W. Sultana do dowodzców woysk Tureckich w Multanach, aby wszystka artylerya będąca w tej prowincyi oprócz dwóch dział, wyruszyla iak naysprędzey do Ibraiłowa.

Po ogłoszeniu tego Firmanu oświadczyli Janczarowie, iż w żadnym razie nie pozostaną w Multanach bez artyleryi, lecz z takową wraz wyйдą, lecz wprzód zapalą miasto.

D. 27. t. m. przeznaczony był na wyście artyleryi z Jass, i obawiano się tam, by Janczarowie nie wykonali swego przyrzeczenia.

Twierdze nad Dunajem będące, naprawiają spiesźnie Turcy, i opatrują ie w żywność. Woysko Tureckie w Multanach iest dosyć liczne, a nacowny świadek, który był kilka miesięcy w Jassach, zapewnia, iż w samem tem mieście iest przynajmniey 40 tysięcy ludzi. Większe Bojarów domy, których w Jassach iest wiele, mieszczą po dwieście, trzysta i więcey ludzi; klasztory osadzone są po 5 i 600; w ogólności rozległe Jassy napełnione są woyskiem, lecz woysko to nie zachowuje ścisłej karności, i to zniewoliło małą część kupców, którzy byli powrócili, do opuszczenia miasta. Żywność dostawiana przez kraj nie iest oszczędzaną, i zaczyna już szczególniey siana brakować, ponieważ większą część woyska Tureckiego, składa iazda.

Woyska Rossyjskie w Bessarabii znacznie się powiększyły, doład miało jeszcze więcey ze środka kraju wyruszyć.